

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων.

Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές

Ποιες πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και αξιοποίησης κήπων θα εφαρμόσετε και πώς θα τις ενσωματώσετε στη διδασκαλία σας;

(π.χ.

- Συνοδευτική φύτευση – εφαρμογή βέλτιστων συνδυασμών συνοδευτικών φυτεύσεων-παρατήρηση των αποτελεσμάτων στην υγεία των φυτών.
- Φύτευση ιθαγενών/εγκλιματισμένων φυτών – διερεύνηση των πλεονεκτημάτων τους έναντι φύτευσης άλλων φυτών
- Προστασία της άγριας ζωής – δημιουργία νέων ενδιαιτημάτων π.χ. εγκατάσταση νέων φωλιών για πουλιά και ξενοδοχείων εντόμων σε συνδυασμό με εξαπόλυση ωφέλιμων εντόμων (παπαρούνες), παρατηρήσεις, καταγραφές και μελέτες για την άγρια ζωή που προσελκύεται στον σχολικό χώρο.
- Παραγωγή Compost – μετατροπή των οργανικών αποβλήτων σε λίπασμα
- Αξιοποίηση ψηφιακών εφαρμογών π.χ. εγκατάσταση αισθητήρων για την παρακολούθηση Θ°C, υγρασίας εδάφους και αέρα, mm βροχόπτωσης
- Αξιοποίηση κλαδεμάτων π.χ. παραγωγή και αξιοποίηση θρυμματισμένου ξύλου ως εδαφοκαλυπτικό, κατασκευές (π.χ. πέργκολες), ή για δημιουργία βιομάζας

-Φύτευση ιθαγενών/εγκλιματισμένων φυτών (συγκεκριμένοι θάμνοι και δέντρα συνδεδεμένα με τον πολιτισμό και την τοπική ιστορία, ρυγχόσπερμο και μαστιχόδεντρα για σκίαση – διερεύνηση των πλεονεκτημάτων τους έναντι φύτευσης άλλων φυτών. Έγινε ήδη σύγκριση διαφόρων φυτεύσεων του παρελθόντος και ποια φυτά και που επιβίωσαν. Μεταφέρθηκαν οι εισηγήσεις του υπαλλήλου του τοπικού φυτωρίου για ποια φυτά είναι πιο ανθεκτικά. Στη συνέχεια δόθηκαν συμβουλές από ομάδα ειδικών (τοπιοτέχνη και γεωπόνο) που επισκέφτηκαν το σχολείο, είδαν τις εισηγήσεις των μαθητών και έδωσαν τις δικές τους συμβουλές.

-Θα γίνει συλλογή αρωματικών φυτών όπου και μπορούν να πωληθούν φρέσκα, αποξηραμένα ή να χρησιμοποιηθούν με ελαιόλαδο για να γίνουν αρώματα (όπως στην αρχαιότητα/ τοπική ιστορία). Επίσης θα γίνει ο χώρος, μια εξωτερική τάξη μελέτης πεδίου και μεταμόρφωση του σαν υπαίθρια έκθεση συσχετίζοντας τα φυτά αυτά με τον πολιτισμό μας (στεφάνια από μυρτιά, ελιά, δάφνη), με την διατροφή και την υγεία (ιδιότητες αρωματικών/αρωματικά έλαια).

-Προστασία της άγριας ζωής με την δημιουργία περισσότερων χώρων για τα περιφερόμενα σπουργίτια και περιστέρια όπως και άνθη για τις μέλισσες. Ψεκασμό με φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους (π.χ. πράσινο σαπούνι). Παρατηρήσεις, καταγραφές και μελέτες για την άγρια ζωή που προσελκύεται στον σχολικό χώρο. Έγινε ήδη καταγραφή εντόμων και πουλιών που επισκέπτονται το σχολείο μας κατά την περσινή χρονιά.

Παιδαγωγικές μέθοδοι

Ποιες παιδαγωγικές μεθόδους θα αξιοποιήσετε και με ποιον τρόπο;
(Παιχνιδοκεντρική, ανακαλυπτική, συνεργατική, βιωματική, STEM, διερευνητική, ομαδοσυνεργατική, Project-based learning, Καθοδηγούμενη ανακάλυψη, επίλυση προβλημάτων κ.λπ.)
Περιγράψτε κάποιες από τις δραστηριότητες και τον τρόπο με τον οποίο θα τις υλοποιήσετε.

Ήδη με τον αρχικό πυρήνα μαθητών χρησιμοποιήθηκε **project based learning** συνεταιριστικά για την επίλυση του προβλήματος της ζέστης και της περιορισμένης σκίασης στην αυλή. Παρουσιάστηκε το πρόγραμμα πρασινίζω ως λύση στην επιχορήγηση. Διαθεματικά κάναμε μέτρηση του χώρου και διαβάσαμε πληροφοριακά κείμενα που σχετίζονται και με το μάθημα των Επιστημών (για τους ζωντανούς οργανισμούς-φυτά). Με τη Steame κάποιοι έφτιαξαν μακέτες και σε επόμενο στάδιο μαθητές θα δημιουργήσουν μια πρόταση για το τι θα συμβολίζει το υβριδικό μας γλυπτό (κατασκευή ή ζωγραφιά του σχήματος του πλέγματος και συνοδευτικό κείμενο τι συμβολίζει). Μέσω της **συνεργατικής μεθόδου** θα κάνουν παρουσιάσεις στο μάθημα για την ενότητα των ελληνικών «Ελιά»(Δ) και «Πως υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης»(Γ). Μέσω της διερευνητικής μεθόδου έρχονται σε επαφή με διάφορες πηγές γνώσης που μπορούν να τις συσχετίσουν με το σχολικό βιβλίο (με έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, με επικοινωνία με φορείς, με την παρατήρηση). Μέσω της διαδικασίας της διάχυσης με ένα κοινό θέμα/project, την ανάληψη πρωτοβουλίας, έκφρασής τους με τον τρόπο που επιλέγουν, συμμετοχή σε εθελοντικές εργασίες και ανάδειξης του έργου τους, αναπτύσσουν την πρωτοβουλία και την υπευθυνότητα. Επίσης με το να επιλέγουν με κάτι να ασχοληθούν υποστηρίζεται η μαθητοκεντρική προσέγγιση που ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες του.

Στο στάδιο διατήρησης του κήπου θα χρησιμοποιηθεί η **επίλυση πραγματικού προβλήματος**. Οι υπεύθυνοι μαθητές θα κάνουν τακτικές παρατηρήσεις σύμφωνα με φύλλο παρατήρησης για τον χώρο 1 και 2 και σε συνεργασία με τον συντονιστή δάσκαλο θα συγκαλούν ανάλογα με το πρόβλημα που θα προκύπτει αντίστοιχη ομάδα δράσης (για αγριόχορτα, ψέκασμα, καμπάνια για καθαριότητα κτλ).

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

(ικανότητα οραματισμού, ικανότητα προσοχής, ικανότητα διεπιστημονικής σκέψης, κριτικής και δημιουργικής σκέψης, ενσυναίσθησης, ικανότητα έρευνας, εντοπισμού και επίλυσης προβλήματος, συμμετοχής, εμπλοκής, ενεργού πολιτότητας, συνεργασίας και επικοινωνίας, δράσης, υπευθυνότητας, αξιολόγησης και λήψης απόφασης)

Μέσα από την όλη δράση επιδιώκεται κυρίως να αναπτυχθεί η ενεργός πολιτότητα, η εμπλοκή στη λήψη αποφάσεων και στην δόμηση του χώρου, η ικανότητα οραματισμού (ενός άλλου

χώρου και κατ' επέκταση κόσμου- E) ο εντοπισμός και η επίλυση προβλήματος και η υπευθυνότητα.

Ειδικότερα (s) θα αξιοποιηθούν πληροφοριακά κείμενα και αντίστοιχη μεθοδολογία του μαθήματος της Επιστήμης. Θα χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία (T) όπως chatgpt, και εφαρμογών στο tablet όπως αναγνώρισης φυτών, τήρηση ηλεκτρονικού ημερολογίου με φωτογράφιση της ανάπτυξης των φυτών ανά εποχή, δημιουργία και χρήση QR Code με πληροφορίες που θα αναρτηθούν σε αντίστοιχο ιστολόγιο ή εικονική διαδικτυακή έκθεση (σε αντίστοιχη διαδικτυακή εφαρμογή). Θα χρησιμοποιηθεί το καινούργιο εργαστήριο υπολογιστών του σχολείου και ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων. Μπορούν να κάνουν κατασκευές (ΕΑ)ως προτάσεις για τα πλέγματα των αναρριχητικών φυτών και ειδικότερα υβριδικού γλυπτού που θα έχει σχέση με τον πολιτισμό και τη φύση. Μπορούν να φιλοτεχνήσουν πληροφοριακές πινακίδες του κήπου ή αφίσες για θέματα που θα προκύψουν (Α).

Ενημέρωση/Επιμόρφωση όλων των μελών της σχολικής μονάδας και διασφάλιση της συμμετοχής τους

Περιγράψτε ενδεικτικές δραστηριότητες ενημέρωσης και εμπλοκής /συμμετοχής όλων των μελών της σχολικής κοινότητας (μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό και βοηθητικό προσωπικό, υπάλληλοι κυλικείου, Σύνδεσμος Γονέων, τοπικοί φορείς κ.λπ.) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;

Η ενημέρωση έχει ήδη αρχίσει αφού από την αρχή ερωτήθηκε η γραμματέας και οι φροντιστές για τα διαδικαστικά σχετικά με την αυλή. Μετά την αρχική παρουσίαση σε συνεδρίαση από συντονιστή, ακολούθησε πρόσκληση για συμμετοχή σε ηλεκτρονική ιδεοθύελλα προς τους διδάσκοντες, σε ομάδα μαθητών και αντίστοιχους γονείς → θα γίνει παρουσίαση του project από τους συντονιστές μαθητές στην τάξη τους→ εθελοντική εμπλοκή και άλλων μαθητών δευτερογενώς με υπευθυνότητες ή προαιρετικές εργασίες/προτάσεις. Δημιουργία ομάδας παρατήρησης των χώρων→ Σύσταση δευτερογενώς αντίστοιχης ομάδας δράσης (μία τάξη ή ομάδα παιδιών) όπου η ομάδα παρατήρησης αναφέρει με τον συντονιστή δάσκαλο ανάλογα με το πρόβλημα. Αναγνώριση της συμβολής συγκεκριμένων μαθητών για εθελοντικές εργασίες σε συγκέντρωση του σχολείου.

Επιστολές και τηλεφωνική επικοινωνία με σχολική εφορεία, διεύθυνση του σχολείου και σύνδεσμο γονέων για δράσεις και ανάγκες από εκπαιδευτικούς/γραμματεία και μαθητές. Πρόσκληση μαθητών , εκπαιδευτικών και επισκεπτών στην υπαίθρια έκθεση. Δωράκι προϊόν προς γονείς ή φιλοξενούμενους στο σχολείο π.χ. (μαγνήτη με το λογότυπο/γλυπτό ή χάρτινο φακελάκι με αρωματικά/ πουγκάκι με αρωματικά, γλαστράκι, μπουκάλι με άρωμα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών και επιλογής του εκπαιδευτικού) με αντίστοιχο μήνυμα που θα βγει από τους μαθητές. Αν υπάρχει αρκετή παραγωγή μπορεί να γίνουν και συμβολικές πωλήσεις.

Δεξιότητες ζωής

Καθορίστε τις δεξιότητες ζωής που αναμένετε να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα κατακτηθούν οι δεξιότητες αυτές (ανάπτυξη συνεργασίας, ομάδες εργασίας, ανάληψη υπευθυνότητας, ημέρες εθελοντικής εργασίας για την κοινότητα κ.λπ.)

Ανάπτυξη συνεργασίας και υπευθυνότητας με ανάληψη εθελοντικής δράσης ή εργασίας, βιωματικά μέσω του δικτύου συνεργασίας της κάθε ομάδας (εθελοντικής ομάδας

παρατήρησης→ αντίστοιχη ομάδα παρέμβασης). Ειδικότερα θα κατακτήσουν δεξιότητες συντήρησης κήπου, συγκομιδής και σεβασμού προς τα προϊόντα.

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κατεξοχήν πρόγραμμα διαγενεακής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Αναφερθείτε συγκεκριμένα στα πιο κάτω ερωτήματα πώς θα το επιτύχετε.

1. Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (ενδημικά/ιθαγενή φυτά και σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)

Το χωρίο αν και συνοικισμός βρίσκεται στην περιοχή της Αμαθούνας, περιοχή με έντονο το ιστορικό και πολιτισμικό στοιχείο αφού υπάρχουν στην περιοχή πολλές σημαντικές αρχαιολογικές σκαπάνες και θύμισες της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση (κληματαριά, ελιά, αρωματικά έλαια). Στην περιοχή υπήρχαν βιοτεχνίες αρωμάτων (από ελαιόλαδο και αρωματικά φυτά). Θα γίνει ενασχόληση με τα αρωματικά φυτά, επεξεργασίας αυτών και αρωματοποίησης. Αν είναι δυνατό ίσως πωληθούν κάποια από τα προϊόντα. Επίσης το υβριδικό γλυπτό μπορεί να είναι εμπνευσμένο από την ιστορία και τον πολιτισμό της Αμαθούνας, αν συμβολίζει είτε την Αφροδίτη να κρατά ένα άρωμα, είτε έναν άνθρωπο μπλεγμένο με το αναρριχητικό φυτό, είτε ένα ματσάκι από αρωματικά φυτά, είτε μια σιδερένια κληματαριά κτλ.

2. Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες/αγρότισσες, τοπιότεχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ.), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;

Αν είναι εφικτό σε εκπαιδευτική εκδρομή, θα αναζητήσουμε προγράμματα στα περιβαλλοντικά κέντρα ή ιδιωτικά προγράμματα όπως το Aroma Park στον Πύργο για να παρακολουθήσουν οι μαθητές. Τοπιότεχνες /γεωπόννοι/ ερασιτέχνες γεωργοί μπορούν με βιντεοκλήση ή με επίσκεψη στο σχολείο να βοηθήσουν με συγκεκριμένα προβλήματα που θα προκύψουν.

3. Ποια οφέλη αναμένετε να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης μέσω καμπάνιας ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ.);

Θα γίνει μια καμπάνια που θα έχει το λογότυπο μας το υβριδικό γλυπτό και θα φτιάξουμε βασιζόμενοι στις ιδέες των μαθητών προϊόντα για δωράκια (μαγνητάκια, γλαστρούλες) ή προς πώληση (αρωματικά φυτά) στην κοινότητα. Επίσης το παράδειγμά μας και το γλυπτό στην είσοδο του σχολείου και την υπαίθρια έκθεση αλλά και την αντίστοιχη διαδικτυακή εικονική έκθεση, θα θυμίζει και θα παρακινεί την κοινότητα και τους επισκέπτες να δημιουργούν περιβαλλοντικά φιλικούς χώρους.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, φυτοπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

Ήδη υπήρξε συνεργασία με τοπικό φυτώριο, τοπιοτέχνη και γεωπόνο, τεχνικές υπηρεσίες Σχολικής Εφορείας Αμαθούντας, γραμματέα και φροντιστές. Ο Σύνδεσμος Γονέων είναι παρόν από τον σχεδιασμό και θα στηρίξει ενεργά τόσο στις δράσεις που θα τους καλέσει η περιβαλλοντική επιτροπή όσο και με δικές τους πρωτοβουλίες. Αρκετοί γονείς ασχολούνται και με γεωργικές εργασίες και θα γίνει προσπάθεια συνεργασίας. Ο Σύνδεσμος επίσης δεσμεύτηκε για τη συντήρηση των χώρων κατά τις σχολικές διακοπές.